

Energiecoaches maken een fikse besparing op de energierekening mogelijk, blijkt uit nieuw wetenschappelijk onderzoek dat in Amsterdam is gedaan. Van de huishoudens met energiearmoede wist driekwart daaruit los te breken na een bezoek van de energiecoach.

Het klinkt altijd een beetje als een softe bedoening, zo'n [energiecoach](#). Als vrijwilligers komen ze langs met praktische adviezen over energiebesparing, zoals korter douchen en de thermostaat 's avonds lager zetten. Tegelijk maken ze wel degelijk ook de woning zuiniger door tochtstrips, radiatorfolie of een waterbesparende douchekop te installeren.

Uit nieuw onderzoek blijkt het effect groot. Een onderzoeker van AMS Institute, het Amsterdamse instituut voor stadsonderzoek, ging als energiecoach langs bij 117 huishoudens, en daarna ging hun energierekening in de wintermaanden gemiddeld met 104 euro naar beneden. Het verbruik van zowel gas (gemiddeld 42 procent lager) als elektriciteit (-33 procent) is sterk teruggedrongen.

Publicatie in Scientific Reports

Voorals bij huishoudens die worstelen met energiearmoede komt die besparing als geroepen. Zo'n 9 procent van de Amsterdammers geldt als 'energiearm', omdat ze meer dan 8 procent van het huishoudbudget uitgeven aan energie. Van de veertig energiearme huishoudens die tot twee keer toe de energiecoach over de vloer kregen, was driekwart daarna minder dan 8 procent van hun inkomen kwijt aan energie.

Het percentage van het inkomen dat de huishoudens gemiddeld kwijt waren aan energie, daalde toch al scherp na het bezoek van de energiecoach: van 10,1 naar 5,3 procent. Bij de huishoudens waar ook nog sensoren werden ingezet waarop ze elk moment hun energieverbruik konden aflezen, was de besparing het grootste, concludeert het onderzoek, dat vorige week verscheen in wetenschappelijk tijdschrift [Scientific Reports](#).

Gemotiveerd

De besparing die is geboekt door de inzet van een energiecoach is opvallend groot. Na metingen door TNO werd het effect op de energierekening eerder geschat op 23 tot 46 euro per maand. Hoofdonderzoeker én energiecoach Joe Llewellyn is dan ook blij verrast door de resultaten, zegt hij. "Toen ze binnenstroomden, zat ik te kraaien van plezier."

Hij ziet een paar mogelijke verklaringen waarom zijn resultaten hoger zijn uitgevallen. Dat het gaat om huishoudens die zelf een energiecoach uitnodigen, laat al zien dat ze gemotiveerd zijn om energie te besparen. De deelnemers aan het experiment verbruikten gemiddeld genomen veel energie, waardoor daar ook veel te besparen viel.

Steeds dezelfde problemen

Verder erkent Llewellyn ruitelijk dat hij als energiecoach wellicht grondiger te werk is gegaan bij het installeren van bijvoorbeeld tochtstrips en radiatorfolie, dan een doorsnee-energiecoach zou doen. Hij gebruikte steeds de volledige twee uur die was ingeroosterd, terwijl andere energiecoaches soms na een uurtje weer buiten staan.

Het roept de vraag op of de inzet van energiecoaches zich makkelijk laat opschalen. Toch ziet Llewellyn goede mogelijkheden. “Na een paar huisbezoeken kom je in het ritme en zie je steeds dezelfde problemen. Het is arbeidsintensief, maar dat is geen belemmering om het groter aan te pakken.”

Verwarming en gordijnen

Llewellyn peilde meteen of zijn adviezen werden overgenomen. Na het bezoek van de energiecoach ging 92 procent van de huishoudens ertoe over, om alleen de kamers die daadwerkelijk in gebruik zijn te verwarmen. Daarvoor deed slechts 47 procent dat.

De verwarming ‘s nachts uitdoen was voor 70 procent van de huishoudens al een gewoonte, maar dat werd na het bezoek van de energiecoach 92 procent. Het sluiten van de gordijnen om ‘s avonds de warmte binnen te houden, ging van 32 naar 81 procent.

Apparaatjes doorgeven

De huishoudens die met metertjes en beeldschermen heel precies hun energieverbruik konden monitoren, lukte het nog het best. Bij het elektriciteitsverbruik was dit effect nog groter dan bij gas. Wel vergt het enige uitleg door de energiecoach, zegt Llewellyn, en de kosten (zo’n 60 euro) zijn voor huishoudens met betalingsproblemen te hoog.

Als oplossing denkt Llewellyn aan de mogelijkheid dat woningcorporaties de apparaatjes aanschaffen, en dat huurders ze aan elkaar doorgeven. Na een week of vier hebben huishoudens hun gedrag wel aangepast, verwacht hij. “Als zo’n organisatie de kosten op zich neemt, kan de besparing het tienvoudige zijn.”

Complimenten

Het onderzoek van AMS Institute krijgt complimenten van de Hogeschool van Amsterdam (HvA). “Dat dit bij een groep met energiearmoede is gedaan, vind ik heel knap,” zegt Reint Jan Renes, HvA-lector Psychologie voor een duurzame stad. Dat is een groep die volgens hem niet vaak wordt betrokken bij onderzoek. De effecten van slimme technologie en coaching worden doorgaans getest in een laboratoriumsetting, zegt hij, maar hier is dat gelukt in de praktijk. “We hebben bij onze studies onder deze groep ervaren hoe lastig dat is.”